
Školné je výhodné jen pro banky

Školné je výhodné jen pro banky

LIDOVÉ NOVINY

18.1.2012 Lidové noviny Strana 4 Domov, autor: BARBORA ŘÍHOVÁ

Jde o přesun prostředků z univerzit k bankám za pomoci studentů. Tak školné definuje rektor Univerzity Karlovy Václav Hampl.

Kritizuje celou reformu ministra školství Dobeše.

* LN Myslíte si, že opravdu potřebujeme školné?

Nemůžu nevnímat celosvětový trend růstu spolupodílu studentů na financování studia. Já, ale i Česká konference rektorů (Hampl je předsedou – pozn. red.), tvrdíme, že je to možno dělat za podmínky, že si tím nevytvoříme filtr, bariéry pro studenty, kteří jsou nadaní, a přitom by kvůli finančním otázkám nestudovali to, na co mají nadání.

* LN Věcný záměr zákona o finanční pomoci studentům, který řeší systém půjček a stipendií, tyto bariéry neodstraňuje?

Ten to neřeší, ten bariéry vytváří, nebo je pomůže vytvořit. Hlavní výhrada rektorů je, že je to způsob (zavedení školného), jakým stát vlastně pomůže bankám na úkor vysokých škol za finanční pomoci studentů. Je tam také napsáno, že zavedení školného nemá žádné další nároky na státní rozpočet, prostou logikou věci je ale jasné, že náklady, které to bude mít, a ono je bude mít, půjdou z kapitoly vysokých škol. Tím se finanční přínos školného pro vysoké školy výrazně zredukuje.

* LN Odložené školné je podle vás problematické?

Především, striktně vzato, nejde o odložené školné. Studenti mají rovnou platit školné a mohou si na to vzít za nějakých podmínek půjčku. Pokud je v programovém prohlášení vlády napsáno, že školné, potažmo půjčka, se má splácet až v situaci, kdy student dosáhne průměrného platu, a teď se navrhuje splácení, pokud bude mít dvojnásobek minimální mzdy. Tak to jsou dvě dramaticky odlišná čísla.

* LN Obáváte se toho, že to u nás dopadne stejně jako v Británii, kde školné skokově narůstá?

Skokové několikanásobné nárůsty školného otráasají systémem, který by byl jinak pro Evropu vzorový. Nám to pomohlo, protože k nám přišlo hodně britských studentů. Dnes mezi sebou státy soutěží o nejlepší hlavy, a to kromě jiného také výší školného.

* LN Chybí vám od ministerstva školství záruky, že když se zavede školné, že to nenahradí klesající výdaje na vysoké školství?

Naopak, už se nám přímo říká, že veřejné peníze prostě budou klesat, tak aspoň přijdeme k nějakým penězům na školném. To vše se děje v situaci, kdy už teď jsme na chvostě civilizovaných zemí ve výší veřejných prostředků vynakládaných na vysoké školství.

* LN Co říkáte na druhý věcný záměr zákona o vysokých školách?

Líbí se mi kontraktové financování, kdy by stát uzavíral smlouvy s každou univerzitou. Stát řekne, co si od vysoké školy objedná, co chce, v jakém množství a kvalitě a kolik za to zaplatí, a to ne pouze na rok, ale třeba na tři či pět let.

* LN Co v zákoně naopak chybí?

Zákon se skoro vůbec nedotýká soukromých škol. Z mého pohledu je to přitom segment, který je jako celek slabší částí celého systému. Problematická je i změna akreditačního procesu. Takových věcí je celá řada, konference rektorů je shrnula do pěti hlavních okruhů.

* LN Řeší se i to, jakým způsobem s reprezentací vysokých škol resort o návrzích jednal, což dělal minimálně. Třeba nástřel finanční pomoci viděli dříve koaliční partneři než vy.

To, jak politická jednání opakovaně vrací do hry odborně odmítnutá omezení akademické autonomie, mi trochu připomíná doby mého mládí, kdy byly školy pod jednoznačnou politickou kontrolou. Po tom se snad někomu stýská. Ta snaha, ten pocit, že politici umí všechno a že vysoké školy budou řízeny lépe, když je budou řídit také.

* LN Oba návrhy leží na vládě. Doufáte, že je koalice neschválí?

Já jsem pevně přesvědčen, že to nejlepší, co by vláda měla udělat, je prostě to v této podobě neschválit a minimálně vrátit k důkladnému přepracování.